

Informe dels treballs arqueològics realitzats al Barranc de Sales a la Selva del Camp (La Selva del Camp, Baix Camp)

Marta Brú Virgili

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

ÍNDEX

1.- INTRODUCCIÓ	.1
2.- SITUACIÓ	.2
3.- ANTECEDENTS	.3
4.- METODOLOGIA I PLANTEJAMENT	.5
5.- DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ	.6
6.- CONSIDERACIONS FINALS	.15

ANNEX FOTOGRÀFIC

ANNEX PLANIMÈTRIC

1.- INTRODUCCIÓ:

El present informe fa referència als treballs de delimitació arqueològica i d'excavació duts a terme a una part del jaciment del Barranc de Sales, a la Selva del Camp (Baix Camp), ja que aquest jaciment està afectat pel desenvolupament urbanístic del Pla Parcial Sector Industrial Xamalenc al Nord-est del nucli urbà. Els treballs arqueològics han estat dirigits per l'arqueòloga Marta Brú Virgili entre els dies 27 de juny i 8 de juliol de 2005 tal i com consta a la corresponent resolució emesa per la Direcció General de Patrimoni Cultural .

En aquest jaciment ja s'havien dut a terme en el transcurs de l'any 2004 tot un seguit de treballs de delimitació arqueològica consistents en tot un seguit de cates i rases. Tot i així, en el decurs dels treballs de rebaix de la parcel·la actualment ocupada per la empresa BTI, va resultar afectat un forn, del que no es tenia constància tot i els treballs de delimitació efectuats.

Aquest fet va provocar que l'ajuntament de La Selva del Camp es plantejés la necessitat d'ampliar els treballs d'intervenció arqueològica per tal d'evitar que es produeixin altres afectacions.

2.- SITUACIÓ

El jaciment del Barranc de Sales es troba al Nord-est del nucli urbà de La Selva del Camp, dins d'una àrea recentment urbanitzada que és el Pla Parcial Sector Industrial Xalamec.

L'àrea a delimitar consisteix en una superfície d'uns 7.000 m².

Les coordenades de la zona afectada per aquest projecte són 344000 4564500.

L'àrea a delimitar es pot dividir bàsicament en dos nivells de terraplenament separats per un mur en el que s'hi observa material constructiu d'època romana reaprofitat. Es per aquest motiu que al nomenar una o altra rasa farem referència a la seva situació en la terrassa superior o inferior.

3.- ANTECEDENTS

En aquesta zona ja es tenia constància de l'existència d'un jaciment arqueològic gràcies a un treball universitari realitzat per Andreu Ollé i Josep Vallverdú l'any 1992. Aquest estudi senyalava la presència de materials ceràmics en superfície i d'elements romans integrats en estructures modernes, com són els marges de terraplenament.

Com ja hem comentat, en aquesta mateixa zona ja s'havien dut a terme altres intervencions arqueològiques en l'any anterior, concretament:

* L'any 2004 es va dur a terme una campanya de prospecció i delimitació arqueològica, que van executar els arqueòlegs A. Ollé, J. Vallverdú i A. Manyanós. Els resultats van permetre determinar que es podia localitzar restes d'una vil·la romana amb material en superfície i estructures visibles integrades en un marge de conreu. Amb l'excavació de tot un seguit de sondeigs i de rases es van localitzar murs molt arrasats i restes de nivells d'enderroc.

* Amb posterioritat, però en el decurs del mateix any 2004 es va dur a terme una nova fase d'actuació arqueològica consistent en el seguiment arqueològic de les obres d'esplanació per la construcció d'una indústria a la vora de la zona on es localitzaven les restes arqueològiques. En aquella ocasió els treballs van ser dirigits per Jaume Vilalta. En el decurs d'aquests treballs es va localitzar un dipòsit d'època romana que va ser traslladat en la zona on es localitzen les altres restes, dues tombes molt arrasades així com un forn de ceràmica del qual s'observa en planta la cambra de cocció.

Durant aquest rebaix va ser seccionat un forn de ceràmica del qual tan sols se n'ha conservat part del seu lateral, fet que va provocar que l'ajuntament de La Selva de Camp es replantegés el tema dels treballs de delimitació arqueològica duts a terme, ja que les darreres actuacions evidenciaven que hi havia mancances en aquells treballs.

4.- METODOLOGIA DE LA INTERVENCIÓ

En aquesta nova intervenció es van efectuar dos tipus de feines arqueològiques diferenciades. Per una banda es va dur a terme l'excavació del forn seccionat, així com la seva documentació fotogràfica i planimètrica, i per altra banda, es va dur a terme una nova delimitació arqueològica de la zona per tal de completar la ja efectuada el desembre de 2004.

Es per aquest motiu que es va denominar la zona d'excavació del forn com a sector 100, i les diferents rases efectuades es van anomenar amb centenes (rasa 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900, 1000, 1100, 1200 i 1300).

Un cop efectuades les rases amb una retroexcavadora mixta amb pala de neteja, es va dur a terme la neteja manual d'aquestes i la seva posterior documentació fotogràfica i planimètrica necessària.

El mètode de registre estratigràfic s'ha fonamentat en l'ús de Fitxes d'Unitats estratigràfiques de tradició anglosaxona, realitzant-se plantes acotades amb cotes absolutes referenciades a partir d'una sèrie de punts topogràfics existents i seccions de cada una de les rases excavades. A més, s'ha dut a terme el registre fotogràfic pertinent en format digital, del qual es lliura una mostra força significativa en la que s'hi poden observar detalls de les restes localitzades l'any 2004 i de les restes descobertes en aquesta intervenció.

Paral·lelament a aquesta tasca s'ha configurat la documentació planimètrica i topogràfica necessària, per tal de situar les rases en relació amb l'àrea de intervenció, i al mateix temps relacionar les restes localitzades en la present intervenció amb les localitzades en la delimitació de l'any 2004, per tal de poder tenir una planta completa de tots els elements arqueològics localitzats. Val a dir que la situació de les rases i cotes efectuades per la empresa Nemesis es relativa ja que la manca d'una base planimètrica fiable de la intervenció de l'any 2004 ens ha fet impossible establir la situació real d'aquelles rases i cotes que al ser negatives havien estat tapades amb anterioritat a l'inici dels actuals treballs arqueològics.

5.- DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

Com ja s'ha comentat en l'apartat anterior podem diferenciar clarament dos tipus de treballs arqueològics. Per una banda es va dur a terme l'excavació arqueològica del forn situat en el sector 100 i per altra banda es va dur a terme la delimitació, aquesta consta de dues fases diferenciades, primer l'excavació de les rases amb la retroexcavadora mixta i la seva posterior neteja de forma manual.

Tenint en compte les anteriors delimitacions i treballs arqueològics efectuats en aquesta zona i per les característiques de les restes ja localitzades amb anterioritat, es va decidir dur a terme una exhaustiva delimitació, duent a terme una gran quantitat de rases per tal de poder establir en quines zones apareixen o no restes arqueològiques d'interès.

En aquest apartat es descriuran cada una de les rases efectuades així com també el procés d'excavació del forn.

SECTOR 100:

Aquest sector es localitza al límit entre les dues parcel·les. En el tall entre les dues es localitzen les restes d'un forn seccionat del qual tan sols se n'ha conservat part del seu lateral i part de les estructures corresponents a l'hipocaust.

Un cop excavats els primers nivells superficials i d'època moderna-contemporània (UE 101, UE 102 i UE 103), vam poder veure en planta el que quedava del forn, a més també es va localitzar en planta un dipòsit d'*opus caementicium* (UE 108) amb revestiment intern (UE 109) que recorda molt al ja localitzat en l'anterior intervenció, tot i que de planta rectangular i de dimensions una mica més petites.

L'excavació del que es conserva del farciment del forn (UE 113) quasi no ens va permetre recuperar material ceràmic, de tal manera que tant la cronologia com el tipus de producció que es duia a terme en aquest forn seran molt difícils de determinar. L'excavació del poc nivell de farciment conservat va deixar al descobert les restes d'una estructura de tovots (UE 106) que molt possiblement formaria part de l'hipocaust, tot i que per el seu estat de conservació es fa molt difícil de determinar. El forn es troba directament excavat al substrat geològic (UE 105) que presenta una coloració vermellosa que denota la seva rubefacció per les repetides coccions del forn.

Les unitats estratigràfiques relacionades amb aquest sector són les següents:

UE 100: Nivell superficial o de neteja. Es tracta d'un nivell aportat en els últims temps amb material arqueològic abundant, sobretot material de construcció ceràmic.

UE 101: Possible nivell agrícola, presenta alguns fragments ceràmics i restes òssies en la seva composició.

UE 102: Nivell de terra compactada.

UE 103: Nivell de colgament.

UE 104: Retall del forn. A causa de la rubefacció tant del substrat geològic on s'efectua el retall, com del farciment intern d'aquest, es fa difícil de localitzar el retall.

UE 105: Substrat geològic. Es força compacta, presenta una textura argilosa de coloració marró-granatosa amb una gran quantitat de fragments de roca.

UE 106: Estructura de tovots, possiblement correspondria a part de l'estructura de l'hipocaust però es difícil d'assegurar ja que es conserva de forma molt parcial.

UE 107: Nivell de cendres i morter on es recolza l'estructura UE 106, es va rebaixar parcialment per tal de poder recuperar material que ens ajudés a establir una cronologia del forn, però l'excavació de part d'aquest nivell no va proporcionar cap tipus de material arqueològic.

UE 108: Estructura de pedres lligades amb morter que forma les parets de delimitació del dipòsit localitzat al costat del forn.

UE 109: Revestiment intern del dipòsit, per tal d'assegurar la impermeabilitat d'aquest.

UE 110: Nivell de farciment del dipòsit.

UE 111: Substrat geològic. Al no haver estat en contacte amb el foc del forn no presenta rubefacció, és per aquest motiu que s'ha diferenciat de UE 105.

UE 112: Retall de forma més o menys quadrangular efectuat al substrat geològic per tal d'iniciar la construcció del dipòsit.

UE 113: Farciment del forn.

RASA 200:

Rasa localitzada al nivell superior de terraplenament dels camps d'avellaners, efectuada a continuació de la rasa RE1 excavada per Nemesis el desembre de 2004. Té una orientació nord-oest / sud-est. Es tracta d'una rasa negativa, ja que la seva excavació no ha evidenciat l'existència de restes arqueològiques en aquesta zona.

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 200: Rasa d'aproximadament 15'15 m. de longitud, per 1'70 metres d'amplada. Presenta una profunditat màxima d'uns 80 centímetres. Es una rasa negativa pel que fa a la localització de restes arqueològiques.

UE 201: Nivell de cobertura vegetal, de pocs centímetres de potència.

UE 202: Estrat de formació agrícola, presenta petits fragments de material constructiu ceràmic en la seva composició degut a la remoció del subsòl al llarg dels anys.

UE 203: Substrat geològic. De textura argilosa presenta bàsicament dues coloracions, verdosa o granatosa, amb una gran quantitat de fragments de roca en la seva composició.

RASA 300:

Rasa localitzada al segon nivell de terraplenament dels camps d'avellaners, efectuada a continuació de la rasa RE2 excavada per Nemesis el desembre de 2004. Té una orientació nord-oest / sud-est. Es tracta d'una rasa negativa, ja que la seva excavació no ha evidenciat l'existència de restes arqueològiques en aquesta zona.

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 300: Rasa d'aproximadament 40'5 metres de longitud per 1'70 metres d'amplada. La profunditat màxima assolida es de 1'10 metres de profunditat respecte a la cota inicial del terreny.

UE 301: Nivell de cobertura vegetal, de pocs centímetres de potència.

UE 302: Estrat de formació agrícola, presenta alguns fragments de material constructiu ceràmic en la seva composició.

UE 303: Substrat geològic. De textura argilosa presenta bàsicament dues coloracions, verdosa o granatosa, amb una gran quantitat de fragments de roca en la seva composició.

RASA 400:

Rasa localitzada al segon nivell de terraplenament dels camps d'avellaners, efectuada a continuació de la rasa RE3 excavada per Nemesis el desembre de 2004. Té una orientació nord-oest / sud-est. Es tracta d'una rasa positiva en el seu extrem nord-oest, mentre que en l'altre extrem es pot considerar negativa.

A l'extrem nord-oest, per sota del nivell de cobertura vegetal i el nivell de formació agrícola, ens apareix un petit nivell arqueològic (UE 404) que cobreix la base d'un possible dipòsit d'*opus signinum* (UE 405) de planta quadrada i dimensions força reduïdes. Es per aquest motiu que s'ha de considerar part d'aquesta rasa com a positiva.

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 400: Rasa d'aproximadament 39'5 metres de longitud per 1'70 metres d'amplada. La profunditat màxima assolida és d'uns 80 centímetres. S'ha considerat aquesta rasa com a

positiva ja que s'hi ha localitzat un nivell arqueològic que cobria la base d'un petit dipòsit de forma quadrangular.

UE 401: Nivell de cobertura vegetal, de pocs centímetres de potència.

UE 402: Estrat de formació agrícola, presenta alguns fragments de material constructiu ceràmic en la seva composició.

UE 403: Substrat geològic. De textura argilosa presenta bàsicament dues coloracions, verdosa o granatosa, amb una gran quantitat de fragments de roca en la seva composició.

UE 404: Nivell de colgament del dipòsit (UE 405), presenta cendres i material arqueològic ceràmic en la seva composició.

UE 405: Base quadrada d'*opus signinum* d'un petit dipòsit de funcionalitat indeterminada. Presenta una concavitat central força suau que podria estar relacionada amb el sistema de neteja del dipòsit.

RASA 500:

Rasa localitzada al nivell superior de terraplenament dels camps d'avellaners. Té una orientació nord-oest / sud-est. Considerem aquesta rasa com a negativa ja que no s'hi observen restes arqueològiques. Tot i així cap al centre de la rasa s'han localitzat tot un seguit d'acomulacions de pedres de funcionalitat indeterminada, però que per les seves característiques i per l'absència de material, no semblen ser restes d'interès arqueològic.

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 500: Rasa d'aproximadament 35'00 metres de longitud per 1'70 metres d'amplada. La profunditat màxima assolida és de 1'10 metres.

UE 501: Nivell de cobertura vegetal, de pocs centímetres de potència.

UE 502: Estrat de formació agrícola, presenta alguns fragments de material constructiu ceràmic en la seva composició. Formant part d'aquest estrat es localitza una acumulació de fragments remenats de *dolium*.

UE 503: Substrat geològic. De textura argilosa presenta bàsicament dues coloracions, verdosa o granatosa, amb una gran quantitat de fragments de roca en la seva composició.

UE 504: En aquesta rasa s'han localitzat en quatre punts tot un seguit d'acomulacions de pedra. Per la seva naturalesa no es poden considerar estructures ni cap altra tipus d'element arqueològic, a més, no s'ha localitzat cap tipus de material arqueològic relacionat amb aquestes acumulacions.

RASA 600:

Rasa localitzada al nivell superior de terraplenament dels camps d'avellaners. Té una orientació sud-oest / nord-est. Considerem aquesta rasa com a positiva ja que també s'hi observa part del dipòsit localitzat en la rasa 400.

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 600: Rasa transversal a les rases 400 i 500. Es considera una rasa positiva ja que en aquesta també s'hi observa en planta el dipòsit (UE 405) i el nivell de colgament (UE 404) localitzats durant l'excavació de la rasa 400. Es tracta d'una rasa de tan sols 9 metres de longitud i una amplada d'aproximadament 1'70 metres. La profunditat màxima assolida és d'uns 70 centímetres.

UE 601: Nivell de cobertura vegetal, de pocs centímetres de potència.

UE 602: Estrat de formació agrícola, presenta alguns fragments de material constructiu ceràmic en la seva composició.

UE 603: Substrat geològic. De textura argilosa presenta bàsicament coloració granatosa amb una gran quantitat de fragments de pedra en la seva composició.

RASA 700:

Rasa localitzada al nivell superior de terraplenament dels camps d'avellaners. Té una orientació sud-oest / nord-est. Considerem aquesta rasa com a negativa ja que no s'hi localitzen restes arqueològiques d'interès.

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 700: Rasa d'aproximadament 17'5 metres de longitud, 1'70 metres d'amplada i d'uns 80 centímetres de profunditat màxima. Es considera una rasa negativa ja que les estructures que s'hi localitzen són d'època contemporània.

UE 701: Nivell de cobertura vegetal, de pocs centímetres de potència.

UE 702: Estrat de formació agrícola, presenta alguns fragments de material ceràmic en la seva composició, d'època contemporània.

UE 703: Substrat geològic. De textura argilosa presenta bàsicament coloració granatosa amb una gran quantitat de fragments de pedra en la seva composició.

UE 704: Estructura de maons, època contemporània, funcionalitat indeterminada.

RASA 800:

Rasa localitzada al nivell superior de terraplenament dels camps d'avellaners. Té una orientació sud-oest / nord-est. Considerem aquesta rasa com a positiva.

Per sota dels nivells de cobertura vegetal i de formació agrícola ens apareixen tot un seguit de nivells d'enderroc (UE 804, UE 808), així com alguns nivells amb una forta presència de cendres que ens fan pensar amb nivells d'incendi (UE 806 i UE 807), i un mur de pedres irregulars d'orientació nord-sud (UE 805).

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 800: Rasa de 21 metres de longitud aproximadament i 1'70 etres d'amplada. Es tracta d'una rasa positiva ja que s'hi ha localitzat una estructura i tot un seguit de nivells arqueològics. La profunditat màxima és de 1'40 metres i la mínima es d'uns 30 centímetres.

UE 801: Nivell de cobertura vegetal, de pocs centímetres de potència.

UE 802: Estrat de formació agrícola, presenta alguns fragments de material ceràmic en la seva composició.

UE 803: Substrat geològic. De textura argilosa presenta bàsicament coloració granatosa amb una gran quantitat de fragments de roca en la seva composició.

UE 804: Nivell d'enderroc, presenta una gran quantitat de material de construcció ceràmic en la seva composició.

UE 805: Estructura. Mur de pedres irregulars, es localitza transversal a la rasa.

UE 806: Nivell de cendres de funcionalitat indeterminada.

UE 807: Nivell d'enderroc amb una gran quantitat de cendres i material arqueològic ceràmic en la seva composició.

UE 808: Nivell d'enderroc, presenta una gran quantitat de material arqueològic i pedres en la seva composició.

RASA 900:

Rasa localitzada al nivell inferior de terraplenament dels camps d'avellaners. Té una orientació sud-oest / nord-est. Considerem aquesta rasa com a negativa ja que no s'evidencien restes arqueològiques en el seu interior.

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 900: Rasa d'aproximadament 46'5 metres de longitud i 1'70 metres d'amplada. S'ha considerat una rasa negativa, ja que no s'hi observen evidències arqueològiques.

UE 901: Nivell de cobertura vegetal de pocs centímetres de potència.

UE 902: Nivell agrícola, presenta alguns fragments ceràmics en la seva composició.

UE 903: Substrat geològic de matriu argilosa amb fragments de roca en la seva composició, presenta dos tipus de coloracions segons l'argila que agafa una tonalitat verdosa o granatosa segons la zona.

RASA 1000:

Rasa localitzada al nivell inferior de terraplenament dels camps d'avellaners. Té una orientació sud-oest / nord-est. Considerem aquesta rasa com a positiva.

Cap al centre de la rasa, sota el nivell de cobertura vegetal i el nivell de formació agrícola ens apareix un enterrament en àmfora transversal a la rasa (UF 1). La coberta (UE 1004) es troba en força bon estat de conservació i s'hi podem observar algunes de les restes òssies de la inhumació (UE 1005), concretament la part del crani. En la resta de rasa sota el nivell de formació agrícola apareix directament el substrat geològic que és on està retallada la fossa (UE 1006) de la inhumació.

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 1000: Rasa d'aproximadament 44 metres de longitud i 1'70 m. d'amplada. Es considera una rasa positiva ja que s'hi ha localitzat un enterrament en àmfora d'època romana. La profunditat màxima assolida és d'1 metre aproximadament, i les restes existents apareixen tan sols a uns 60 centímetres per sota de la cota inicial d'excavació.

UE 1001: Nivell de cobertura vegetal de pocs centímetres de potència.

UE 1002: Nivell agrícola, presenta alguns fragments ceràmics en la seva composició.

UE 1003: Substrat geològic de matriu argilosa amb fragments de roca en la seva composició, presenta dos tipus de coloracions ja que l'argila té una tonalitat verdosa o granatosa segons la zona.

UE 1004: Coberta en àmfora de la UF 1.

UE 1005: Inhumació de la UF 1.

UE 1006: Fossa de la UF 1, està retallada al substrat geològic.

RASA 1100:

Rasa localitzada al nivell inferior de terraplenament dels camps d'avellaners. Té una orientació sud-oest / nord-est. Considerem aquesta rasa com a positiva.

Cap al centre de la rasa, sota el nivell de cobertura vegetal i el nivell de formació agrícola ens apareixen dos enterraments, un en àmfora (UF 3) i l'altre possiblement de fossa simple (UF2), tots dos excavats en el substrat geològic. Entre les dues inhumacions ens apareix un nivell que presenta una gran quantitat de pedres, material constructiu ceràmic i fragments de morter.

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 1100: Rasa d'aproximadament 34'5 metres de longitud i 1'70 metres d'amplada. Es considera una rasa positiva ja que s'hi ha localitzat dues inhumacions (UF 2 i UF 3) així com també un nivell (UE 1107) que presenta pedres de tamany mig i molts fragments de morter.

UE 1101: Nivell de cobertura vegetal de pocs centímetres de potència.

UE 1102: Inhumació de la UF 2.

UE 1103: Substrat geològic de matriu argilosa amb fragments de roca en la seva composició, presenta dos tipus de coloracions ja que l'argila té una tonalitat verdosa o granatosa segons la zona.

UE 1104: Nivell agrícola, presenta alguns fragments ceràmics en la seva composició.

UE 1105: Contenidor de la UF 3.

UE 1106: Inhumació de la UF 3.

UE 1107: Nivell arqueològic amb pedres i abundants fragments de morter. Podria ser una estructura però el mal estat de conservació no ens permet assegurar-ho.

RASA 1200:

Rasa localitzada al nivell inferior de terraplenament dels camps d'avellaners. Té una orientació nord-oest / sud-est. Considerem aquesta rasa positiva.

Just per sota del nivell de cobertura vegetal ens apareixen tot un seguit d'estructures consistents en dos murs (UE 1204 i UE 1205) i una pavimentació d'*opus signinum* (UE 1203) de grans dimensions així com els diversos nivells arqueològics de colgament d'aquestes estructures (UE 1202 i UE 1209). El substrat geològic ens apareix a una cota molt elevada cosa que en indica que aquestes estructures es troben molt arrasades i que en aquesta rasa la potència arqueològica serà mínima.

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 1200: Rasa d'aproximadament 39'00 metres de longitud i 1'70 metres d'amplada tot i que en alguns punts s'ha ampliat una mica més. Es tracta d'una rasa positiva ja que s'hi ha localitzat varies estructures i nivells arqueològics a pocs centímetres de profunditat.

UE 1201: Nivell de cobertura vegetal de pocs centímetres de potència.

UE 1202: Nivell arqueològic que cobreix el paviment d'*opus signinum*.

UE 1203: Pavimentació d'*opus signinum* de funcionalitat indeterminada. Per la seva inclinació sembla correspondre a la pavimentació d'un dipòsit o bassa més que no pas al paviment d'una habitació.

UE 1204: Possible mur de pedres lligades amb morter, es troba en molt mal estat de conservació.

UE 1205: Estructura. Mur de pedres irregulars lligades amb morter. En desconeixem la seva amplada i també la seva longitud ja que l'amplada de la rasa no ens permet veure la totalitat del fragment de mur conservat.

UE 1206: Retall de forma més o menys rectangular. Es tracta de la cata C4 efectuada per Nemesis el desembre de 2004..

UE 1207: Farciment del retall UE 1206 (cata C4).

UE 1208: Substrat geològic de matriu argilosa amb fragments de roca en la seva composició, presenta dos tipus de coloracions ja que l'argila té una tonalitat verdosa o granatosa segons la zona.

UE 1209: Nivell arqueològic. Es tracta d'un nivell d'enderroc que presenta una gran quantitat de material constructiu ceràmic en la seva composició.

RASA 1300:

Rasa localitzada al nivell inferior de terraplenament dels camps d'avellaners. Té una orientació nord-oest / sud-est. Considerem aquesta rasa com a positiva.

Per sota dels nivells de cobertura vegetal i dels nivells de formació agrícola ens apareix un nivell d'enderroc (UE 1303) que ens ocupa la totalitat de la superfície de la rasa, aquesta unitat estratigràfica presenta una gran quantitat de material arqueològic ceràmic en la seva composició, sobretot material de construcció.

La seqüència estratigràfica localitzada en aquesta rasa és la següent:

UE 1300: Rasa d'aproximadament 43'00 metres de longitud i 1'70 metres d'amplada. Es considera una rasa positiva ja que s'hi localitza un nivell d'enderroc amb abundant material de construcció ceràmic en la seva composició.

UE 1301: Nivell de cobertura vegetal, amb pocs centímetres de potència.

UE 1302: Nivell agrícola, presenta alguns fragments ceràmics en la seva composició.

UE 1303: Nivell d'enderroc. Presenta material arqueològic ceràmic i també fragments de carbons en la seva composició.

6.- CONSIDERACIONS FINALS

Com ja s'ha pogut observar en l'apartat anterior, la major part de les rases efectuades presenten algun tipus d'evidència arqueològica, ja siguin enterraments, estructures o nivells arqueològics. De totes maneres com a més cap al límit sud de les parcel·les que ens ocupen ens aproximem sembla produir-se una disminució i dispersió de les restes de tal manera que en les rases efectuades en aquesta zona ja no s'observa la presència de restes arqueològiques (Rasa 200, rasa 300, rasa 500, rasa 700 i rasa 900). Per tant, queda com a positiu pel que fa a l'existència de restes arqueològiques el sector 100 i les rases 400, 600, 800, 1000, 1100, 1200 i 1300.

De totes maneres es una tònica general en tot el jaciment el fet de que les restes es trobin força disperses i aïllades entre si, situació que quedaria justificada per fet de trobar-nos en la pars rústica de la vil·la, en una zona de producció ceràmica relacionada amb els forns localitzats; aquest tipus de producció sol presentar construccions disperses. Una altra àrea que es localitza és una zona d'enterraments que també es situaven relativament apartats de les zones d'hàbitat i producció.

Per les característiques i la tipologia de les estructures documentades tant en aquesta delimitació com en les precedents (forns, dipòsits, murs) sembla ser que ens trobaríem davant de la part rústica d'una vil·la romana, o bé d'una zona de producció. Aquests centres necessitaven tot un seguit d'estructures i espais determinats per tal de dur a terme la manufactura, moltes d'aquestes estructures no han estat localitzades (abocadors de ceràmica, basses de decantació...), es per aquest motiu que no hem d'oblidar la possibilitat de l'existència en el subsòl d'altres estructures que estarien relacionades amb aquest tipus de producció.

Tot i així, el substrat geològic apareix en la majoria de les rases a pocs centímetres de profunditat respecte a la cota inicial d'excavació observant-se un pendent de nord a sud, de tal manera que, en el terraplenament superior, a mesura que ens aproximem cap al límit sud de l'excavació, apareix el terreny natural a pocs centímetres de la superfície (a uns 30 cm. en el límit nord-oest de la rasa 700), mentre que a la rasa efectuada més cap al límit nord (UE 800) el substrat geològic apareix a més profunditat (aproximadament a uns 80 centímetres). En el nivell de terraplenament inferior el substrat geològic també apareix a pocs centímetres de profunditat respecte a la cota inicial d'excavació observant-se una inclinació oest-est, de manera que als extrems nord-oest de les rases i en la rasa 1200 el nivell natural apareix entre 20 i 30 centímetres de profunditat, i en els extrems sud-est de les rases situades en aquesta zona el substrat apareix a uns 80 centímetres de profunditat (rasa 1000).

Si observem la cota d'aparició de les restes arqueològiques en relació amb la cota d'aparició del substrat geològic veiem que ens trobem davant d'un jaciment molt arrasat, en el qual la potència arqueològica és de pocs centímetres. La rasa en la que s'observa més potència arqueològica sembla ser la rasa 800 i en cap cas sembla superar els 60 centímetres de potència.

Podem concloure que, es documenta una major concentració d'estructures constructives a la zona vora l'Àrea Protegida, al voltant de les rases 600, 800 i 1200, mentre que a la resta de rases les restes són més disperses.

L'Àrea d'enterraments es situa al voltant de les rases 1000 i 1100.

Finalment, també hem de dir que els treballs realitzats representen una mostra de les restes que s'hi poden localitzar. Per altra banda la dispersió en la localització de restes en tota la superfície delimitada no ens permet assegurar la no existència d'altres estructures i nivells arqueològics no localitzats en l'actual delimitació, però val a dir que el nivell d'arrassament del jaciment és molt elevat de tal manera que l'estat de conservació de les restes, així com la potència arqueològica conservada serà mínima.

ANNEX FOTOGRÀFIC

FOTO 1: Mur d'opus caementicium reaprofitat com a marge de pagès. Localitzat durant el transcurs de la delimitació del novembre de 2004.

FOTO 2: Mur seccionat durant el rebaix mecànic.

FOTO 3: Mur d'opus caementicium. Localitzat durant el transcurs de la delimitació del novembre de 2004.

FOTO 4: Dipòsit localitzat durant els treballs arqueològics efectuats el novembre de 2004.

FOTO 5: Forn localitzat durant els treballs arqueològics efectuats el novembre de 2004. Situat dins l'espai reservat com a espai per a serveis.

FOTO 6: Rasa efectuada durant els treballs arqueològics efectuats el novembre de 2004.

FOTO 7: Camps d'avellaners.

FOTO 8: Rebaix mecànic efectuat a la parcel·la adquirida per BTI.

FOTO 9: Vista del forn seccionat durant el rebaix, un cop excavat.

FOTO 10: Planta del forn seccionat durant el rebaix, un cop excavat.

FOTO 11: Detall del dipòsit UE 108.

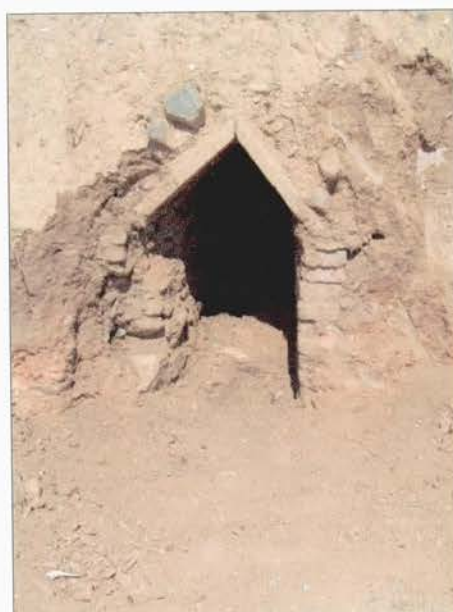

FOTO 12: Mina d'aigua.

FOTO 13: Vista de la rasa 200 des del nord-est.

FOTO 14: Vista de la rasa 300 des del sud-oest.

FOTO 15: Vista de la rasa 400 des del nord-est.

FOTO 16: Detall de la base del dipòsit localitzat a la rasa 400 (UE 404)

FOTO 17: Vista de la rasa 500 des del nord-est.

FOTO 18: Detall de la UE 504 a la rasa 500.

FOTO 19: Vista de la rasa 600 des del nord-oest.

FOTO 20: Vista de la rasa 700 des del oest.

FOTO 21: Vista de la rasa 800 des del nord-oest.

FOTO 22: Detall del mur UE 805 localitzat a la rasa 800.

FOTO 23: Detall de l'enderroc (UE 807) localitzat a la rasa 800

FOTO 24: Vista de la rasa 900 des del nord-oest.

FOTO 25 Vista de la rasa 1000 des del nord-oest

FOTO 26: Detall de la UF 1 localitzada a la rasa 1000.

FOTO 27: Vista de la rasa 1100 des del nord-oest.

FOTO 28: Detall de la inhumació UF 2 a la rasa 1100.

FOTO 29: Detall de la UE 1107 a la rasa 1100.

FOTO 30: Detall de la UF 3 a la rasa 1100.

FOTO 31: Vista general de la rasa 1200 des del sud-oest

FOTO 32: Detall del paviment UE 1203 a la rasa 1200.

FOTO 33: Detall de l'estructura UE 1204 a la rasa 1200.

FOTO 34: Detall del mur UE 1205 a la rasa 1200.

FOTO 35: Detall d'una de les catas (C4) efectuades durant els treballs arqueològics del desembre del 2004, localitzada a la rasa 1200.

FOTO 36: Vista de la rasa 1300 des del nord-est.

ANNEX PLANIMÈTRIC

LLISTAT PLANIMÈTRIC

- 1.- Plànol de localització comarcal. Escala 1:300000
- 2.- Plànol de localització sobre el terme municipal de la Selva. Escala 1:125.
- 3.- Situació respecte el Pla Parcial. Escala 1:2500
- 4.- Situació respecte el polígon industrial. Sense escala.
- 5.- Planta general. Escala 1:200
- 6.- Planta de detall de les restes localitzades en el sector 100. Escala 1:50
- 7.- Planta de detall de les restes localitzades a la rasa 400. Escala 1:50
- 8.- Planta de detall de les restes localitzades a la rasa 800. Escala 1:50
- 9.- Planta de detall de les restes localitzades a la rasa 1000. Escala 1:50
- 10.- Planta de detall de les restes localitzades a la rasa 1100. Escala 1:50
- 11.- Planta de detall de les restes localitzades a la rasa 1200. Escala 1:50
- 12.- Sector 100 i seccions 200 a 500. Escala 1:50
- 13.- Seccions rases 600 a 1000. Escala 1:50
- 14.- Seccions rases 1100 a 1300. Escala 1:50.

CODEX
ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

INTERVENCIÓ

Delimitació arqueològica al jaciment del Barranc de Sales. (La Selva del Camp, Baix Camp)

NOM DEL PLÀNOL

Plànol de localització comarcal.

Núm.

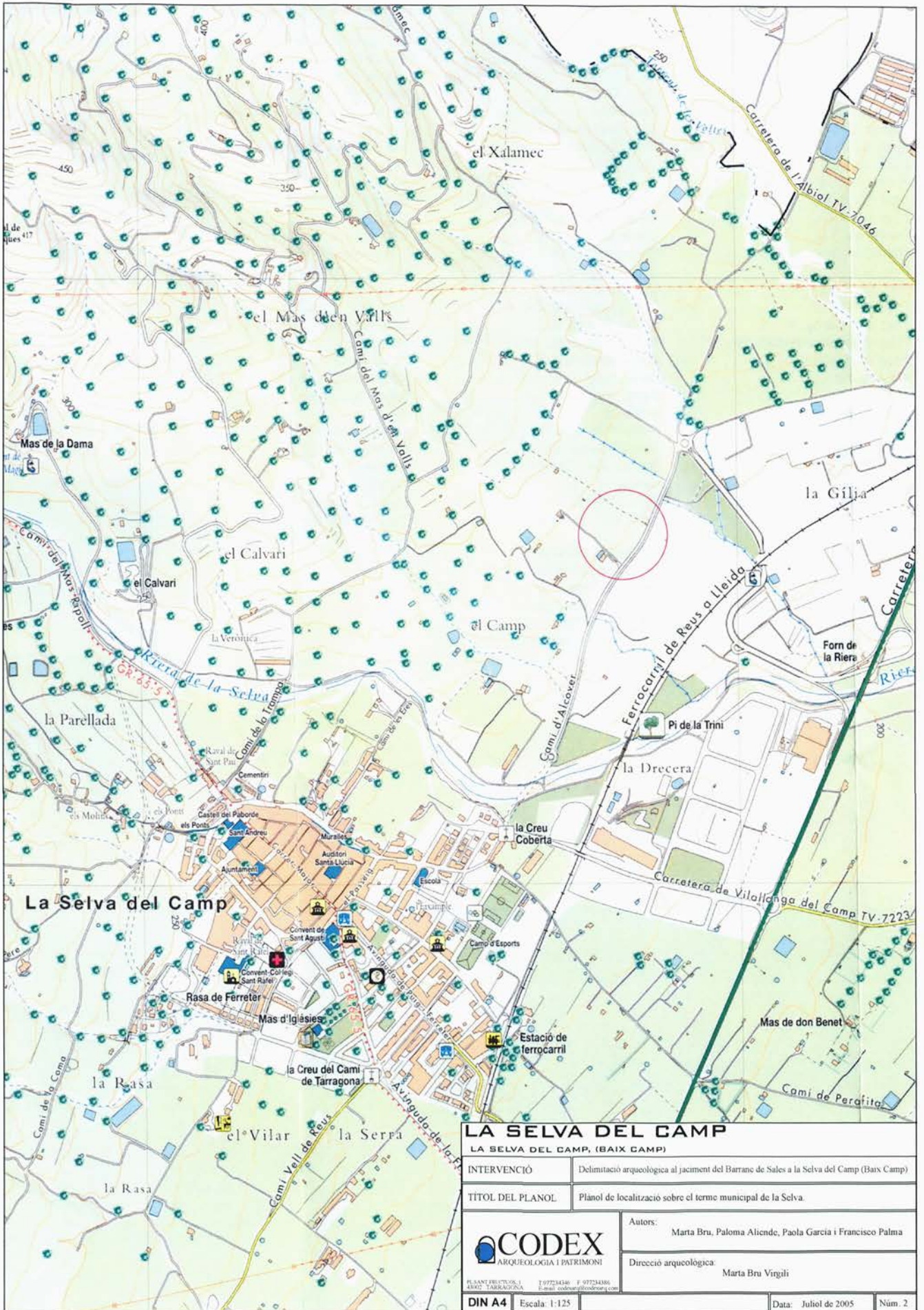
1

AUTOR: CODEX

DATA: Juliol de 2005

ESCALA: 1: 300000

LA SELVA DEL CAMP
LA SELVA DEL CAMP, (BAIX CAMP)

INTERVENCIÓ: Delimitació arqueològica al jaciment del Barrans de Sales a la Selva del Camp (Baix Camp)

TITOL DEL PLANOL: Plànol de localització sobre el terme municipal de la Selva.

Autors: Marta Bru, Paloma Alicende, Paola Garcia i Francisco Palma

Direcció arqueològica: Marta Bru Virgili

DIN A4 Escala: 1:125 Data: Juliol de 2005 Núm: 2

PLANT. PRODUCTUS, L. AVIÓ, TARRAGONA T. 977234348 F. 977234386 E-mail: codex@codexnet.org

AJUNTAMENT DE LA SELVA DEL CAMP		SERVEIS TÈCNICS MUNICIPALS		AUTOR	TÍTOL DEL PLA PARCIAL	ESCALA ORIGINAL (A1)	TÍTOL DEL PLÀNOL MODIFICAT	NOM DEL PLÀNOL	DATA
				ALBERT VA RIGÓ - ETOP	PLA PARCIAL SECTOR INDUSTRIAL XALAMEC	ESCALA RESOLTA (A3)	AFFECTACIÓ TROBALLÉS	TR	DESEMBRE 04
						0 10 20 30m		FOLI 1 DE 1	

	INTERVENCIÓ	NOM DEL PLÀNOL	Núm.
	Delimitació arqueològica al jaciment del Barranc de Sales a la Selva del Camp (Baix Camp)	Plànol de situació	3
DIN A3 Escala: 1:2500	0 150	Data: Juliol 2005	

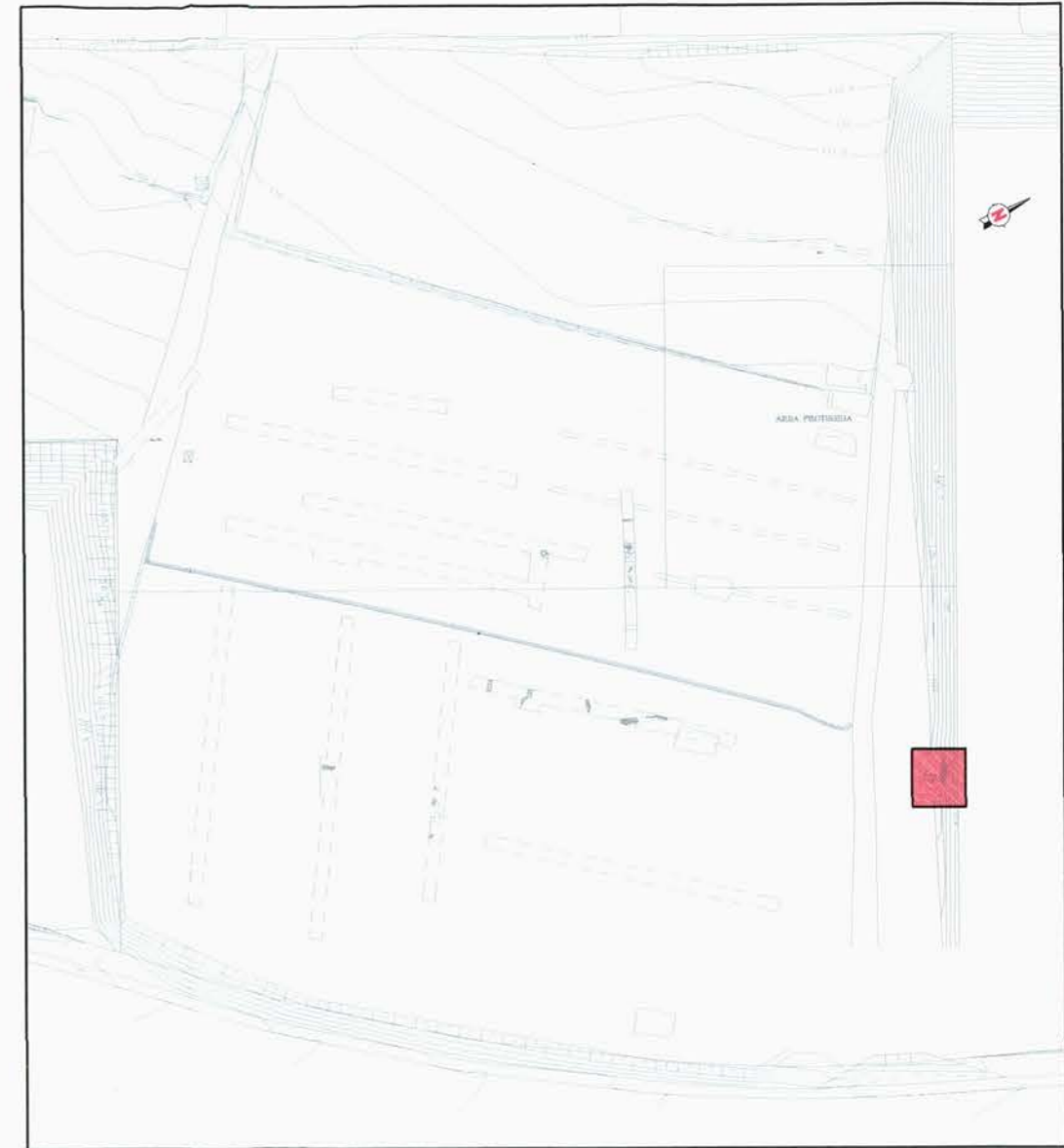
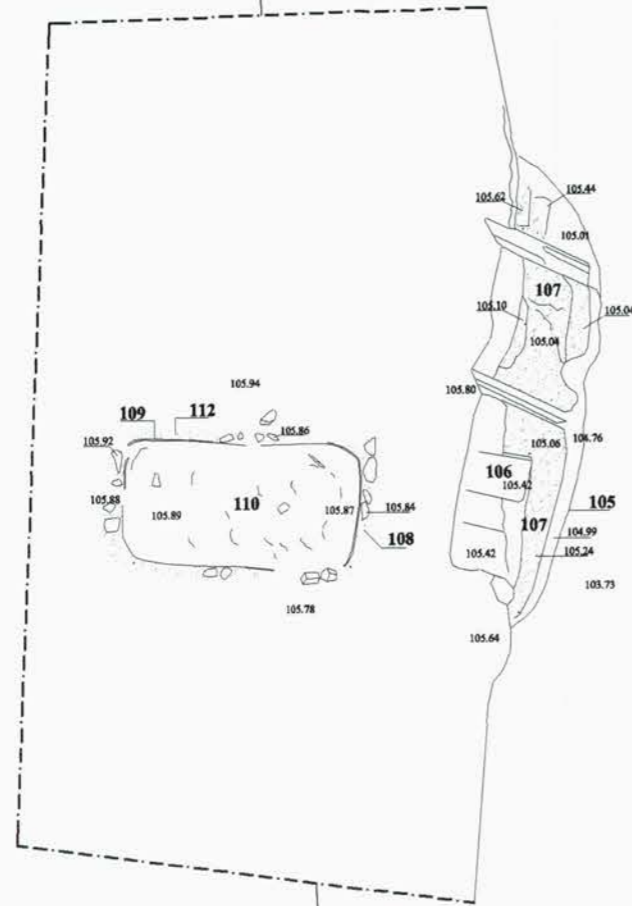
LA SELVA DEL CAMP
LA SELVA DEL CAMP. (BAIX CAMP)

INTERVENCIÓ	Delimitació arqueològica al jaciment del Barranc de Sales a la Selva del Camp (Baix Camp)
TÍTOL DEL PLANOL	Planta situació respecte al polígon industrial
 <small>PL. SANT FRUCTUÓS, 1 43002 TARRAGONA</small> <small>T. 977234346 F. 977234386 E-mail: codexarq@codexarq.com</small>	Autors: Marta Bru, Paloma Aliende, Paola Garcia i Francisco Palma
	Direcció arqueològica: Marta Bru
DIN A3	Escala: 1:1500
Data: Juliol de 2005	
Núm. 4	

Sector 100

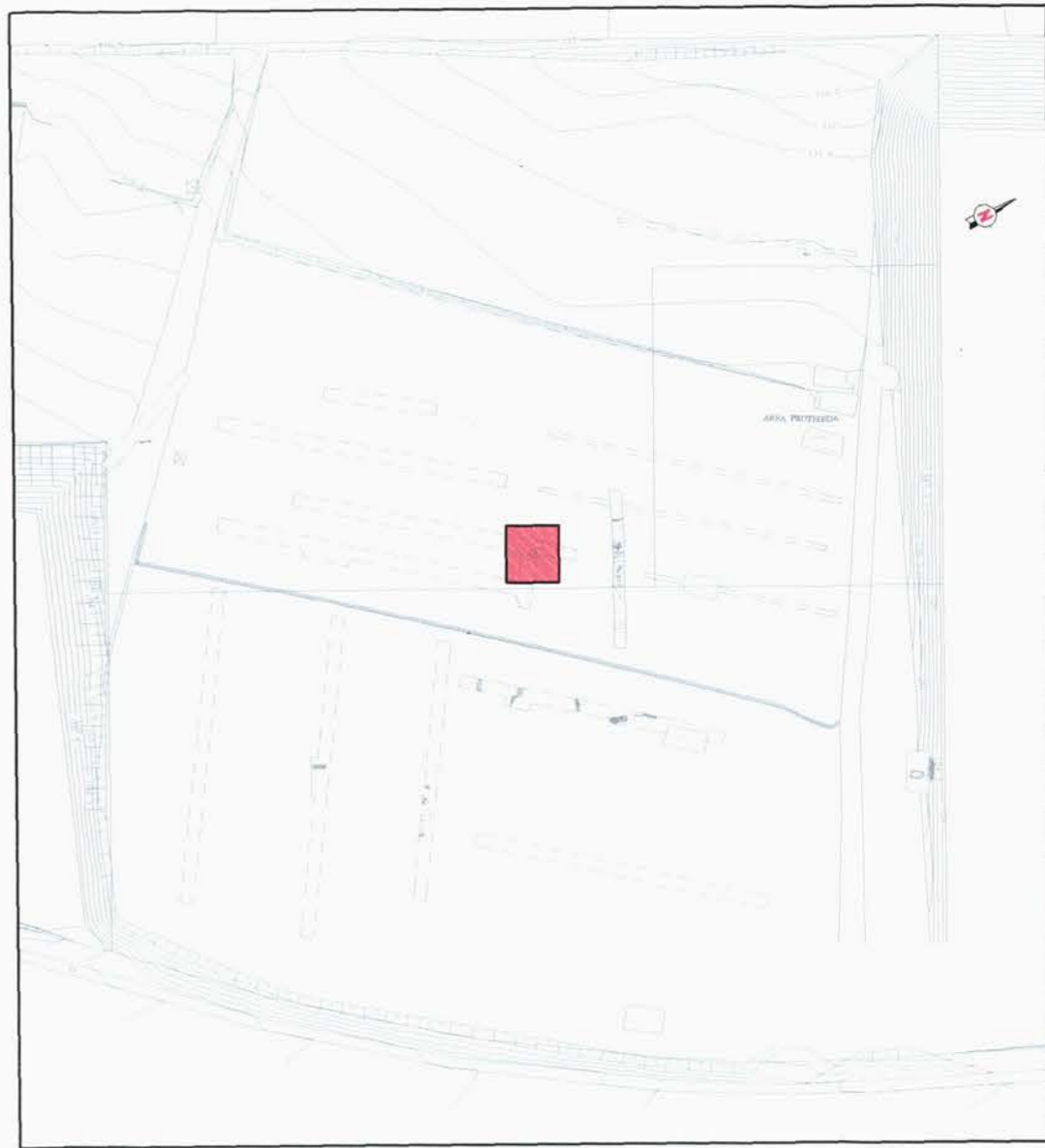
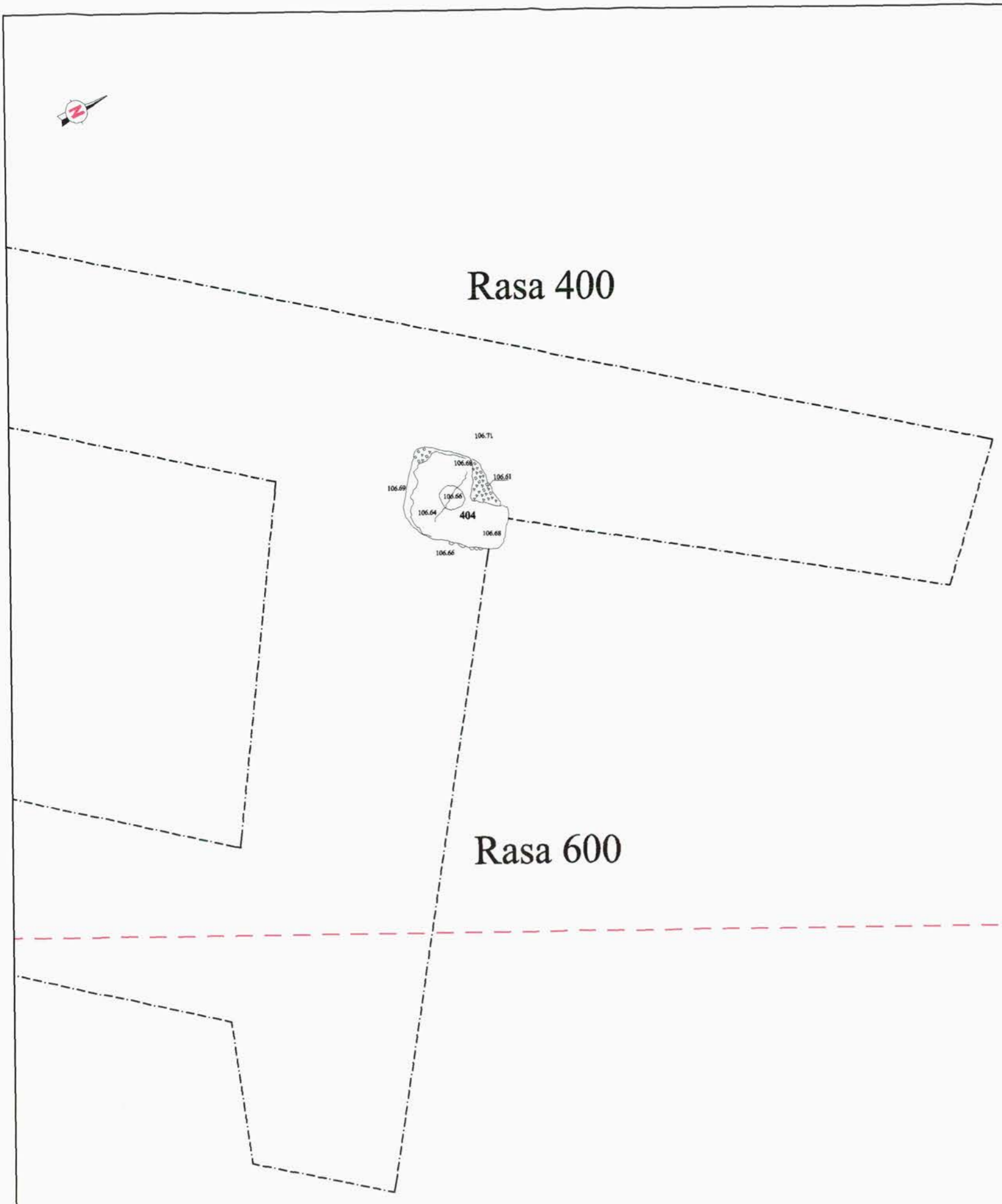

SITUACIÓ

LA SELVA DEL CAMP

LA SELVA DEL CAMP. (BAIX CAMP)

INTERVENCIÓ	Delimitació arqueològica al jaciment del Barranc de Sales a la Selva del Camp (Baix Camp)		
TÍTOL DEL PLANOL	Planta de detall de les restes localitzades en el sector 100		
 <p>PL. SANT FRUCTUÓS, 1 43002 TARRAGONA</p> <p>T. 977234346 F. 977234386 E-mail: codexarq@codexarq.com</p>	Autors: Marta Bru, Paloma Aliende, Paola Garcia i Francisco Palma		
	Direcció arqueològica: Marta Bru		
DIN A3	Escala: 1:50		Data: Juliol de 2005
			Núm. 6

SITUACIÓ

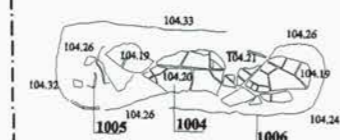
LA SELVA DEL CAMP
LA SELVA DEL CAMP. (BAIX CAMP)

INTERVENCIÓ	Delimitació arqueològica al jaciment del Barranc de Sales a la Selva del Camp (Baix Camp)	
TÍTOL DEL PLANOL	Planta de detall de les restes localitzades a la rasa 400	
 <small>PL. SANT FRUCTUÓS, 1 43002 TARRAGONA</small>	Autors: Marta Bru, Paloma Aliende, Paola Garcia i Francisco Palma	
	Direcció arqueològica: Marta Bru	
DIN A3	Escala: 1:50	
		Data: Juliol de 2005
		Núm. 7

Rasa 1000

SITUACIÓ

LA SELVA DEL CAMP
 LA SELVA DEL CAMP. (BAIX CAMP)

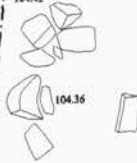
INTERVENCIÓ	Delimitació arqueològica al jaciment del Barranc de Sales a la Selva del Camp (Baix Camp)
TÍTOL DEL PLANOL	Planta de detall de les restes localitzades a la rasa 1000
 <small>PL. SANT FRUCTUÓS, 1 43002 TARRAGONA</small> <small>T. 977234346 F. 977234386 E-mail: codexarq@codexarq.com</small>	Autors: Marta Bru, Paloma Aliende, Paola Garcia i Francisco Palma
	Direcció arqueològica: Marta Bru
DIN A3	Escala: 1:50 0 ————— 2,5 <small>0 2,5</small>
	Data: Juliol de 2005 Núm. 9

1002

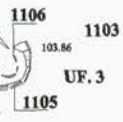
104.42

1107

104.14

1106

1103

104.06

103.86

UF. 3

103.90

1105